
Arkivkode:

Saksnr.: 2022/2788

Sak: **2**

Møte: 23. februar 2022

Risikokart 2022-2023

«Verden står overfor store regionale og globale samfunnsutfordringer knyttet til forurensning, klimaendringer, tap av biologisk mangfold, befolkningsvekst, sykdommer, overbeskatning av ressurser og økende energibehov. Vårt samfunn er i omstilling og det er et stort behov for kunnskapsbasert næringsutvikling som skaper nye arbeidsplasser i Norge og i regionen. Naturvitenskap og teknologi er nødvendige forutsetninger for en bærekraftig samfunnsutvikling, og fakultetets forskning og utdanning skal være viktig og relevant for et samfunn i endring.»

MN-strategien 2020-2022

Bakgrunnsdokumenter

[Strategi 2020-2022 – KUNNSKAP SOM FORMER SAMFUNNET – Natur, teknologi og bærekraft](#)

[Sak 31/18 Prioritering av særskilt strategisk viktige prosesser 2018-2019](#)

[Sak 19/20 Risikokart 2020-2021](#)

[Sak 18/21 Strategisk arbeid i fakultetsstyret 2017-2021](#)

Saksfremstilling

Fakultetets strategi for perioden 2020-2022 oppsummerer fakultetets overordnede ambisjoner og danner utgangspunktet for vurderingen av hvilke faktorer som anses for å være særskilt virksomhetskritiske på kort og lang sikt.

Plikten til å gjennomføre en vurdering av hvilke felt som anses å være særskilt virksomhetskritiske følger av Kunnskapsdepartementets krav til virksomhetene om å ha system for helhetlig virksomhetsstyring, et krav som følger av det årlige tildelingsbrevet til organisasjonen. UiB følger opp dette kravet i sin styringsdialog med alle fakulteter og avdelinger.

Risikovurdering er et redskap fakultetet har brukt siden 2018 for å oppfylle kravet til helhetlig internkontroll/ virksomhetsstyring. Status for risikofelt og tiltaksarbeidet legges frem for fakultetsstyret underveis i risikoperioden, og inngår i fakultetets rapportering videre til universitetsstyret. Fakultet har brukt risikovurdering til å plukke ut de viktigste feltene som anses å innebære størst risiko for fakultetets mulighet til å realisere våre strategiske mål. Vi forstår begrepet «sannsynlighet» som vår grad av kontroll på prosessene, og begrepet «konsekvens» som betydningen feltet har for vår virksomhet.

Efaringene så langt har vist at risikovurdering kan være:

- En god metode for å operasjonalisere oppfølging av strategien
- Et godt verktøy for kontinuerlig strategisk fokus i ledelsen og i fakultetsstyret
- Viktig/nyttig for å sikre konkret strategioppfølging gjennom forpliktelse til budsjettprioritering

12 utvalgte risikofelt for 2022-2023

Dekanatgruppen foretok 26.oktober 2021 en innledende vurdering av 22 utvalgte risikoelementer - felt som ble vurdert anses å kunne ha særlig stor påvirkning på fakultetets muligheter for å oppnå de strategiske målsetningene. Vurderingene ble diskutert med instituttlederne i møte 10. november, og med administrasjonslederne i møte 18. november. På bakgrunn av disse diskusjonene foreslås det å utvide risikokartet til å ha 12 utvalgte felt for perioden 2022-2023.

Vurderingene er lagt inn i UiBs verktøy for helhetlig virksomhetsstyring/internkontroll. I verktøyet er risikofeltene beskrevet og forslag til tiltak vil bli listet etter fakultetsstyrets behandling. De fleste temaene har fakultetsstyret hatt fokus på over tid, men kartet er blant annet utvidet med nye tema som anses viktige for å realisere visjonene for arealutviklingsprosjektet Nygårdshøyden Sør.

Risikokartet for 2022-2023 vil følge av fakultetsstyret beslutning i denne saken, men vil kunne revideres underveis i perioden.

Tema som foreslås til risikokart 2022-2023

ID	Tittel	S før tiltak	K før tiltak	Risikofaktor
1	Arealutvikling - Nygårdshøyden Sør	4,4	4,6	20,2
4	Økonomisk handlingsrom, inkl ekstern finansiering	4,3	4,7	20,2
2	Studentrekruttering	3,7	4,1	15,2
6	Rekruttering fast vitenskapelige, inkl kjønnsbalanse	3,6	3,9	14,0
10	IT-sikkerhet, kunnskapsspionasje og eksportkontroll	3,6	3,9	14,0
13	Arbeid med utdanningskvalitet, spesielt utvikling av nye læringsformer	3,6	3,9	14,0
5	Innovasjon og samarbeid med næringsliv	3,7	3,7	13,7
3	Gjennomføring studenter	3,4	3,9	13,3
15	Videre styrking av forskningssatsningene (marin, klima og energi)	3,4	3,9	13,3
12	Universitetet uten vegger	3,6	3,4	12,2
21	Stabil og god administrasjon	3,7	3,1	11,5
16	PDH-oppfølging (inkl. psykisk helse)	3,3	3,1	10,2

Forklaring: Risikofaktor regnes ut ved å multiplisere sannsynlighet med konsekvens

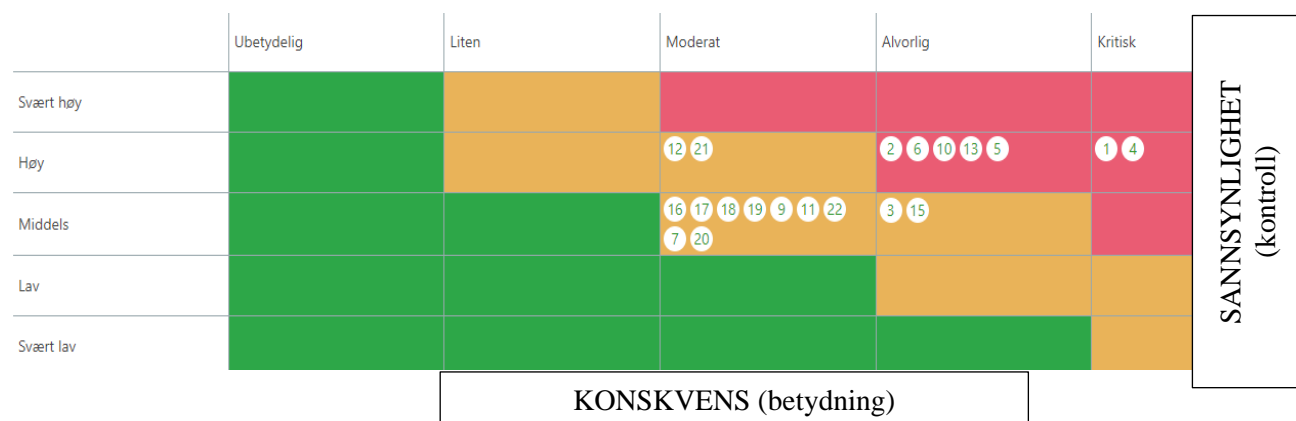
Andre viktige felt

Andre viktige tema var med i gjennomgangen, men ble vurdert å ha lavere risikofaktor enn de som er med på listen over:

- ID18 Likestilling og mangfold (kjønnsbalanse tatt inn under rekruttering)
- ID17 Etikk i forskning
- ID19 Arbeidsmiljø post korona
- ID9 Oppfølging siv.ing-programmene
- ID11 Generiske ferdigheter - implementering
- ID22 Beredskapshåndtering
- ID7 Drivhusmekanismer yngre forskere
- ID20 Sikkerhet på felt/reise/tokt

Disse temaene er med i den visuelle fremstillingen under, og er også felt som krever oppfølging. Temaene vil bli fulgt tett både av fakultets- og instituttledelse, selv om de per i dag anses å ligge utenfor topp 12 i den oppsatte risikomatriksen.

Visuell fremstilling av foreslått risikokart

Forklaring: Vannrett akse er *Konsekvens (betydning)*, mens loddrett akse viser *Sannsynlighet (kontroll)* for at feltet skal innebære en risiko. De 12 feltene med høyest risiko beskrives under.

ID 1 Arealutvikling - Nygårdshøyden sør (risikofaktor 20,2)

Fakultetet har klare ambisjoner om å levere fremragende forskning i en internasjonal sammenheng innen alle sine fagområder. Vi bidrar med særlig tyngde innen det marine området, klima, energi, og energiomstilling. I tillegg til de tematiske satsingene legger fakultetets strategi stor vekt på sterke disiplin-fag. Dette krever at fakultetet er i stand til å ivareta dagens og møte fremtidens høyteknologiske infrastrukturbehov. Nygårdshøyden sør realiserer ambisjonene innen forskning, fremtidsrettet utdanning og relevant innovasjon.

I mange av våre fagdisipliner er godt utstyrte laboratorier av høy HMS-standard og moderne avansert vitenskapelig instrumentering helt avgjørende for å opprettholde og utvikle fremragende fagmiljø. God tilgang til slike forskningsredskaper er en forutsetning for å kunne bidra til kunnskapsfronten, samtidig som state-of-the-art infrastruktur er et viktig konkurransefortrinn for å rekruttere dyktige forskere og studenter og for å vinne fram på konkurransearenaer. I tillegg er tilgang til feltutstyr, fartøy, IKT-infrastruktur, moderne undervisningslokaler, et godt og helhetlig campusmiljø, gode arbeidsplasser for ansatte og studenter og innovasjonsareal avgjørende.

Arealutviklingsprosjektet Nygårdshøyden sør er fakultetets viktigste fellesprosjekt i kommende periode, og for å lykkes både i å skaffe nødvendig finansiering og å gjennomføre tilhørende organisasjonsutvikling må arbeidet ha høyeste prioritet og krever engasjement fra hele organisasjonen (UiB sentralt – fakultet/avdelinger – institutt/sentre).

Følgende andre punkter i risikokartet henger tett sammen med Nygårdshøyden sør-prosjektet:

- Arbeid med utvikling av nye læringsformer
- Næringslivssamarbeid forskning og innovasjon
- Universitetet uten vegger

Ekstern risiko

- Finansiering av bygg og infrastrukturbehov,
- Mangel på forutsigbare samarbeidspartnere
- Finansiering av infrastruktur i rehabiliterte bygg

Intern risiko

- Nok engasjement og eierskap gjennom visjon- og planarbeid
- Krevende organisasjonsarbeid
- Håndtering av byggeperiode mv

Tiltak:

- Bidra til en ambisiøs, fremtidsrettet og gjennomarbeidet konseptvalgutredning (KVU) for å sikre finansiering av realisering av arealkomponentene i arealutviklingsprosjektet Nygårdshøyden sør
- Bidra til konseptvalgnotat (KVN) for Allégaten 64
- Sikre god brukermedvirkning og mobilisere alle nødvendige interne ressurser og kraft inn i arbeidet for å få realisert rehabilitering av Realfagbygget, Fysikkbygget og et nytt bygg i Allégaten 64
- Arbeid systematisk med utvikling av nye læringsformer, styrke fakultetets næringslivssamarbeid om forskning og innovasjon og konkrete planer for visjonen om et «Universitet uten vegger»
- Utarbeide en målgrupperettet kommunikasjonsplan og drive et systematisk kommunikasjonsarbeid eksternt og internt

ID 4 Økonomisk handlingsrom inkl. ekstern finansiering (risikofaktor 20,2)

For å realisere fakultetets strategiske ambisjoner er det avgjørende at vi har god økonomistyring slik at det økonomiske handlingsrommet opprettholdes og tilpasses, internt ved de ulike instituttene og for fakultetet samlet sett. UiB har gjennom mange år hatt større budsjettøkning enn lønns- og priskompensasjon, men dette er ikke tilfellet for budsjettåret 2022. Koronapandemien påvirket fakultetets økonomi direkte (koronarelaterte kutt) og vil få indirekte følger på lengre sikt, som følge av aktiviteter som er forsinket eller ikke gjennomført. For budsjettet 2022 får fakultetet et betydelig kutt i rammen som følge av ny premiemodell for pensjon. I tillegg inneholdt budsjett-tildelingen for 2022 en rekke kutt for sektoren og ingen særskilte satsinger for UiB. Det er knyttet usikkerhet til fremtidige tildelinger over statsbudsjettet og UiBs budsjett, og det økonomiske handlingsrommet framover ligger primært i bevisst og strategisk arbeid med å øke de konkurranseutsatte inntektene og tilpasse virksomheten til de rammene vi har.

Økte inntekter oppnås gjennom å bedre resultatinntektene (bla. ID3 – gjennomstrømming studenter), økt eksterntfinansiert forsknings- og utdanningsaktivitet samt etter- og videreutdanning (EVU).

Arealutvikling (ID1 og andre arealprosjekt) og rekruttering av fast vitenskapelig personale (ID6) er svært viktig for fakultetets framtidige konkurransekraft, og ansettelse er de viktigste strategiske investeringene vi gjør.

En viktig forutsetning er forsvarlig og effektiv drift samt god administrativ støtte innen økonomi og forskningsadministrasjon. Det vil også være nødvendig å fokusere på dimensjonering og utvikling av utdanningsområdet for å sikre en bærekraftig økonomi.

Ekstern risiko

- Nedskjæring i tildelinger over grunnbevilgning
- Nedgang i tildeling av infrastrukturmidler
- Bortfall av muligheter i virkemiddelapparatet til eksterne forsknings- og utdanningsmidler
- Manglende interesse og betalingsvilje for EVU-kurs

Intern risiko

- Utilfredsstillende økonomistyring på alle nivå inkludert styring av dimensjonering av aktivitet
- Utilfredsstillende søknadsarbeid ved instituttene
- For lav konkurransekraft gjennom arbeid med kvalitet i forskning og utdanning
- For lite fokus på utvikling av nye inntektsmuligheter (EVU, innovasjon mv.)
- Stor variasjon i instituttenes økonomiske situasjon

Tiltak:

- Systematisk arbeid for å mobilisere til økt søknadsskriving og styrke konkurransekraften for å øke tilslagene innen alle deler av BOA, både større satsinger som SFF, ERC, FME og SFU, og øvrige finansieringskilder både innen forskning og utdanning
- Arbeide for å reelt øke instituttenes inntekter fra BOA gjennom bruk av leiestedskostnader, frikjøp og lignende.
- Bærekraftig dimensjonering av GB versus BOA aktivitet gjennom god økonomistyring Videreutvikle samhandlingen mellom instituttledelse og kontrollere for å sikre god budsjettoppfølging på både kort og lang sikt

ID 2 Studentrekruttering (risikofaktor 15,2)

Fakultetet konkurrerer med lokale og nasjonale utdanningsinstitusjoner om å rekruttere motiverte og faglig dyktige studenter. Mens flere av våre disiplinprogram strever med å fylle opp studieplassene, rekrutterer integrerte master/siving-program og andre BSc og MSc løp godt. Det er også et uttalt mål å oppnå karakterkrav på flest mulig av våre studier.

Ekstern risiko:

- Avtagende årskull
- Nedgang i studieplasser
- Økt konkurranse fra andre studiesteder
- Endringer i kompetansebehov og arbeidsliv

Intern risiko

- Fravær av ressurser og midler
- Manglende fokus på utvikling av eksisterende rekrutteringsarbeid

Tiltak:

- Videreutvikle en systematisk og tilpasset markedsføring av våre studietilbud, for å gi økt synlighet og målrettet informasjon
- Opprettholde tiltak som bl.a. studentambassadører og #RealUtfordring
- Videreutvikle #RealfagUiB som konsept for studentrekruttering og omdømmebygging
- Sikre et godt studentmottak og et helhetlig opplegg for oppstartsuken og videre i mottaksperioden
- Sørge for god dialog mellom rekrutteringsinitiativ på alle nivå

ID 13 Utdanningskvalitet - utvikling av nye undervisnings- og vurderingsformer (risikofaktor 14)

Fakultetets skal drive forskningsbasert undervisning både når det gjelder faglig innhold og, forskningsmetodikk, men også i tilnærming til lærings- og undervisningsformer. I strategien heter det at våre studenter skal «kunne tilføre kreative løsninger og viktig kompetanse til et arbeidsliv i endring og for et bærekraftig samfunn». For å oppnå dette må vi sette studentenes læring i fokus og bygge en kollegial delingskultur som stimulerer til utvikling av nye undervisnings- og vurderingsformer.

Ekstern risiko

- Endringer av nasjonale regelverk med ressursmessige konsekvenser (herunder for eksempel UH-loven og fremtidig krav til to sensorer)

Intern risiko

- Lav prioritet på kompetanseheving
- Manglende endringsvilje blant undervisere
- Strukturelle hinder for utvikling av tverrfaglige program
- Insentivstruktur på utdanningsfeltet
- For lite fokus på undervisningsareal i byggeprosessen

Tiltak:

- Jobbe med felles forståelse for, og utvikling av utdanningskvalitet gjennom å spre kunnskap og erfaringer fra ressursmiljø inkludert Pedagogisk akademi, SFU'ene og UiB Læringslab
- Legge til rette for delingsarenaer og stimulere til kollegialt samarbeid på tvers av fakultetet, herunder arrangere et årlig underviserseminar
- Jobbe med meningsfylt samsvar i studieprogrammene, med særlig blick på tverrfaglige emner og studieprogram
- Videreutvikle meritteringsordningen for undervisere og bruke Pedagogisk akademi mer aktivt i arbeidet med utdanningskvalitet
- Bedre samspillet mellom faglige og administrative ressurser i kvalitetsutviklingen av undervisningstilbudene

ID 6 Rekruttering fast vitenskapelig, inkl kjønnsbalanse (risikofaktor 14)

Tilsetting i fast vitenskapelige stillinger er blant fakultetets viktigste og mest langsiktige strategiske investeringer. Vårt mål er å tiltrekke oss de beste kandidatene. Det er et ledelsesansvar å sørge for gode rekrutteringsprosesser som sikrer at vi får de best kvalifiserte og mest motiverte ansatte. Gode rekrutteringer er derfor avgjørende for å lykkes i å nå våre mål innen forskning og utdanning. Fakultetet har særlige utfordringer knyttet til rekruttering av kvinner til faste vitenskapelige stillinger, og har gjennom tiltaksprosjektet GenderAct startet et bevisst og aktivt arbeid for å bedre kjønnsbalansen.

Det vises også til "Faglige planer for strategisk bemanning og rekruttering", som legges frem for fakultetsstyret i juni hvert år etter drøfting i fakultetets ledergruppe.

Ekstern risiko

- Økonomiske rammer som gir lite rom for nyrekruttering
- Tap av omdømme som gjør oss mindre attraktive for gode søkere
- Utsettelse av realiseringen av NGHS, og særskilt rehabilitering av Realfagbygget og Fysikkbygget
- Lav tilgang på attraktive kandidater

Intern risiko

- Økonomistyring som tar bort handlingsrom
- Svakheter i inntakskvalitet av vitenskapelig ansatte
- For liten oppfølging av strategi og tiltaksplaner
- For lite fokus på det systematiske arbeidet for bedret kjønnsbalanse

Tiltak:

- Ledelsesfokus på rekruttering gjennom ledermøter og samlinger
- Iverksette og følge opp fakultetets Policy for bruk av vitenskapelige stillinger (sak 7/21)
- Opprettholde fokus på tiltaksplan for kjønnsbalanse, likestilling og mangfold 2021-2023 (sak 33/21)
- Gjennomføre likestillingsprosjektet GenderAct og følge opp arbeidet i etterkant
- Følge opp Tiltaksplan for rekruttering til vitenskapelige stillinger (sak 43/18)

ID 10 IT-sikkerhet, kunnskapsspionasje og eksportkontroll (risikofaktor 14)

Fakultetet forvalter betydelige mengder data, informasjon og kunnskap, inkludert personopplysninger. Denne informasjonen er av avgjørende betydning for forskning, utdanning, formidling og innovasjon og for samfunnssikkerheten. Sektoren er blant de områdene i samfunnet som i økende grad er utsatt for datainnbrudd og kunnskapsspionasje, og dette stiller økende krav til informasjonssikkerhet. I henhold til nasjonalt lovverk er sektoren pålagt å forhindre ulovlig kunnskapsoverføring, såkalt eksportkontroll, innenfor sensitive områder som omfatter flerbruksteknologi, dvs. teknologi som har både sivilt og potensielt militært bruksområde. Eksportkontrollregelverket berører i særlig grad teknologitunge fakultet som vårt. Nasjonale sikkerhetshensyn og trusselbilder i endring vil i noen tilfeller være utfordrende for eller i motstrid til universitetets samfunnsoppdrag og rolle, blant annet fri og åpen forskning, og det vil kunne påvirke svært relevant internasjonalt samarbeid.

For å ivareta UiB sitt samfunnsoppdrag og omdømme er det nødvendig at all informasjon og kunnskap som forvaltes er tilfredsstillende sikret mot brudd på konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i tråd med gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Samtidig skal vi ivareta samfunnsoppdraget og rolle med fri og åpen forskning.

Ekstern risiko

- Datainnbrudd
- Kunnskapsspionasje

Intern risiko

- Tap av data eller sensitiv kunnskap som kan svekke nasjonenes sikkerhet
- Tap av omdømme og samarbeidsrelasjoner som følge av brudd på sikkerhetsreglement
- IT-systemer som ikke er sikre nok, som for eksempel ved privat administrasjon av lagrede data og IT-utstyr
- Oppfølging av innstrammede rutiner kan gi begrensninger i rekruttering
- Ansettelse av personer tilknyttet kunnskapsspionasje
- Oppfølging av tiltak knyttet til kunnskapsspionasje kan gi utfordringer for internasjonalt samarbeid, publisering av forskningsresultater og tilgang til laboratorier for masterstudenter fra enkelte land

Tiltak:

- Følge opp UiBs styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern, og følge opp prosjektet «Sikker drift av forskningsdata og -systemer»

- Utarbeide interne rutiner for opplæring, risikovurdering og annen nødvendig oppfølging
- Øke kunnskap og "awareness" om risiko for kunnskapsspionasje og etablere nødvendige rutiner ut fra gjeldende regelverk
- Sikre at nødvendige vurderinger rundt eksportkontroll blir gjennomført ved nyansettelser

ID 5 Innovasjon og samarbeid med næringsliv (risikofaktor 13,7)

Fakultetet har som ambisjon å gi viktige bidrag til innovasjon og utvikling, og å styrke samarbeid med næring, forvaltning og andre forskningsinstitusjoner. Vårt innovasjonsarbeid har som mål å bidra til et mer velfungerende og bærekraftig samfunn, og dermed favne videre enn kommersialisering og økt verdiskapning gjennom økonomisk vekst. Vi legger vekt på å skape en kultur for innovasjon og entreprenørskap hos studenter og ansatte, både i utdanning, forskning og formidling. Det skjer for eksempel ved samhandling gjennom sentre og prosjekt med næringslivspartnere, gjennom studentpraksis, master og doktorgradsarbeid med og hos eksterne aktører, og dette skjer på ulike møtearenaer.

Den viktigste synliggjøringen av nytteverdien i forskning er kanskje SFI'ene våre, både den vi leder og de vi deltar i. Et annet viktig moment er at integrering av god fagkompetanse, god IKT-kompetanse og generiske ferdigheter blir stadig viktigere for å kunne bidra til innovasjon og utvikling i et arbeidsliv i stadig endring. Fakultetets viktigste bidrag til innovasjon og nyskaping er derfor kunnskapen og ferdighetene våre kandidater bringer meg seg ut til morgendagens samfunns- og arbeidsliv.

Ekstern risiko

- Fravær av finansiering av egnede areal og nybygg
- Fravær av relevante samarbeidspartnere i prosjektsøknader og samarbeid
- Manglende interaksjon mellom akademia og næringsliv
- Manglende tilgang på relevante praksisplasser

Intern risiko

- For lav kapasitet til å drive innovasjonsarbeid
- Opplevelse av manglende anerkjennelse for å drive innovasjonsarbeid
- Byråkratisk og konservativ organisasjonskultur
- For få insentiver for å arbeide med innovasjon
- For lavt vektlagt kriterium ved ansettelse

Tiltak:

- Bruke utviklingen av Nygårdshøyden sør til å styrke fakultetets innovasjonskraft
- Styrke og synliggjøre våre bidrag til innovasjon og nyskaping
- Følge opp tiltakene i fakultetets handlingsplan for innovasjon samt videreutvikle tiltakene i nye strategiprosesser
- Stimulere til nye SFI og FME søknader
- Gi studentene økt innovasjonskompetanse, bl.a. gjennom vårt nyopprettede innovasjonsemne
- Videreutvikle samarbeid med eksterne aktører
- Arbeide for å forbedre samhandlingen med VIS

ID 3 Studentgjennomføring (risikofaktor 13,3)

Vi ser en positiv utvikling av studiepoengproduksjon og antall kandidater som uteksamineres fra våre studieprogram. Spesielt på bachelornivå har vi allikevel et forbedringspotensial når det gjelder tilrettelegging for at flere gjennomfører. Dette har stor betydning for den enkelte student og for fakultetets økonomi og omdømme.

Ekstern risiko

- Studiefinansiering kan påvirke muligheten til å være fulltidsstudent, og dette kan innvirke på studiepoeng/kandidatproduksjon

Intern risiko

- Fasiliteter, infrastruktur og psykososialt læringsmiljø (se også ID 13) er ikke godt nok tilrettelagt for at studentene skal ha optimale studieforhold
- Studietilbud er ikke relevante nok eller har høy nok kvalitet til å opprettholde motivasjonen blant studentene

Tiltak:

- Skape læringsarealer, styrke studenttilhørighet og velferdstilbud som inviterer til at studentene tilbringer mer tid på campus (Sticky Campus)
- Videreutvikle mottaksarbeidet og mentorordningen ved alle institutt
- Synliggjøre arbeidslivsrelevans i utdanningene og tilby praksis i flere studieprogram
- Arbeide systematisk med universell utforming og tilrettelegging av studiehverdagen

ID 15 Videre styrking av forskningssatsningene (marin, klima og energi) (risikofaktor 13,3)

Fakultetet har marin, klima og energi som satsingsområder i nåværende strategi. I tillegg har fakultetet lederansvar for to av UiBs satsingsområder: Marin og Klima og energiomstilling. Formålet med satsinger er å bidra med kunnskap på viktige samfunnsutfordringer ved å mobilisere ansatte og studenter til å gripe fatt i klima-, energi- og marinfaglige problemstillinger med utgangspunkt i egne fagfelt. Satsingene fungerer som katalysator, for å stimulere til nye samarbeidskonstellasjoner og økt aktivitet.

Fakultetet erfarer at flere nå dreier sin forskning inn mot problemstillinger innen disse områdene, og selv om marin og klimaforskning er de største områdene er det spesielt innen energiomstilling, hvor vi hadde relativt lite forskning tidligere, at vi ser en markant økning i aktivitet. Nye forskningsprosjekt har blitt generert, og tverrfaglige doktorgradsprosjekter har blitt finansiert via prioriteringer fra fakultetet og via den sentrale satsingen. Satsingene spiller også en viktig rolle i synliggjøring av hva UiB gjør innenfor forskning og utdanning på disse viktige samfunnsområdene. Gode organisatoriske og finansielle rammer er derfor viktig for videre styrking av forskningssatsingene.

Ekstern risiko

- Mulige endring i innretning i virkemiddelapparatet
- Konkurransen om partnerskap med sentrale næringslivsaktører i prosjekt der dette er et krav
- Sterk faglig konkurranse, spesielt innen energiomstilling

Intern risiko

- Mulig endring i sentral satsing ved UiB kan gjøre satsingsområdene mindre relevante, og frafallet av tverrfakultære av Ph.d.-stillinger vil kunne hemme nye samarbeidskonstellasjoner innfor disse feltene.

- Mulig endring i overlapp mellom sentrale satsningsområder og fakultetets satsninger vil gi mindre synergi i profileringsarbeidet innen disse områdene.

Tiltak:

- Synliggjøre betydningen av de institusjonelle satsingene for faglig aktivitet og omdømme
- Opprettholde et kontinuerlig fokus på innhenting av eksternfinansierte midler innen satsningene, og styrke enkeltsøknader med økt egeninnsats
- Ha en klar kommunikasjonsstrategi
- Styrke og videre føre tverrfaglig samarbeid på institutter og i sentre.
- Styrke og videreføre multisektorsamarbeidet på Marineholmen
- Opprettholde fokus på et godt lokalt samarbeid gjennom Energiomstilling Vest

ID 12 Universitetet uten vegger (risikofaktor 12,2)

En viktig del av samfunnsoppdraget vårt er å bidra til en kunnskapsbasert offentlig debatt, formidle ny innsikt og skape forståelse for betydningen av vitenskapelig basert kunnskap både hos beslutningstakere og allmennheten. Skal vi lykkes med det er et kriterium at fakultetet oppleves som åpent og tilgjengelig både for studenter, forskere, samarbeidspartnere og byens øvrige befolkning. En del av løsningen er å legge til rette for et pulserende liv i campusområdet store deler av døgnet med kafeer, møteplasser og åpne rom som inviterer omverden inn. Vi må drive formidlingsarbeid og etter- og videreutdanning på campus, og vi må trekke unge nysgjerrige folk inn på campus der innovasjon og spennende forskning er synlig.

Campusprosjektet vil realisere økt realfagskraft, og tilrettelegge for et innovasjonsknutepunkt på Nygårdshøyden sør. Vi ønsker å være et universitet uten vegger som åpner seg på en helt ny måte mot byen, regionen, nasjonen og internasjonale forbindelser. Dette er i tråd med UiBs visjon rundt Kunnskapsbyen Bergen. Vi skal også være det mest attraktive studiestedet for realfag, og vår viktigste kunnskapsoverføring skjer gjennom kandidatene våre.

Ekstern risiko

- Manglende realisering eller utsettelse av Nygårdshøyden sør - prosjektet
- Endrede rammebetingelser for fakultetet

Intern risiko

- Manglende tid og vilje til omstilling blant ansatte i alle kategorier
- Manglende kommunikasjonsfaglig og administrativ støtte til gjennomføring
- Manglende økonomi til gjennomføring på grunn av konkurrerende prioriteringer

Tiltak:

- Øke interessen i samfunnet for våre fagområder og vitenskap gjennom en bredde av arenaer for kunnskapsoverføring
 - Folkefest på Marineholmen som et årlig arrangement
- Utvikle en kultur der allmennrettet formidling og deltakelse i samfunnsdebatter anses viktig og naturlig for ansatte og studenter
- Etablere kommunikasjonsplan for "Universitet uten vegger"
- Systematisk arbeid for å følge opp planverk

ID 21 Stabil og operativ administrasjon (risikofaktor 11,5)

Hensiktsmessige administrative støtte- og forvaltningstjenester med høy kvalitet er en nødvendig forutsetning for at fakultetet skal levere forskning, utdanning, innovasjon og formidling av høy kvalitet. Det er en nær sammenheng mellom en kompetent administrasjon og stabile administrative tjenester i en organisasjon i stadig endring, og de øvrige risikoområdene for fakultetet. Eksempelvis er gode administrative tjenester en kritisk suksessfaktor for økonomisk handlingsrom og eksternfinansiering, studentrekruttering og de øvrige utdanningsrelaterte risikoområdene, personalrekruttering, forskningssatsingene og universitetet uten vegger.

Fakultetet har en lang tradisjon for kontinuerlig administrativt utviklingsarbeid for å sikre en kompetent, effektiv og dynamisk administrativ stab. Det har rustet fakultetet til at nye administrative oppgaver og økt aktivitet innenfor både forskning og utdanning ikke har medført behov for en proporsjonal økning i administrativ stab, og fakultetet har gjennomgående hatt en slank administrasjon sett i relasjon til fakultetets størrelse, aktivitetsnivå og kompleksitet.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringskuttet (ABE-kuttet) de siste 8 årene har derfor blitt krevende for fakultetet, og vi er i stor grad avhengig av mer automatiserte støttesystemer for å kunne effektivisere i tråd med ABE-kuttet. ABE-kuttet har variert mellom 0,5% -0,7% per år.

I 2021 ble det innført nye administrative støttesystemer på økonomi, lønn og innkjøp. Dette har vært langt mer krevende enn antatt, og har foreløpig gitt betydelig økt arbeidsbelastning. Dette har skapt en ekstra krevende situasjon for mange medarbeidere, som har strukket seg svært langt for å opprettholde driften. Det nye systemet har allikevel påvirket den totale administrative kapasiteten og skapt en sårbarhet i de administrative tjenestene. I tillegg har også koronapandemien gitt merarbeid og press på hele organisasjonen inklusive administrasjonen.

På UiB og nasjonalt arbeides det med å på kort sikt bedre de ansattes arbeidshverdag innenfor systemrammene pr i dag og legge et bedre grunnlag for videreutvikling av systemene.

Ekstern risiko

- Videreføring av ABE-kutt eller tilsvarende vil legge ytterligere press på fakultetets handlingsrom
- Nye digitale støttesystemer gir ikke forventet effektiviserings- og kvalitetshevingsgevinst, men legger ytterligere press på administrasjonen
- Negativ omtale av kutt og administrative systemer kan gi utfordringer i rekruttering av kvalifisert personale
- Ytterligere langvarig påvirkning av pandemien gir slitasje og arbeidsmiljøutfordringer

Intern risiko

- Høyt arbeidspress fører til større turnover i administrative stillinger enn normalt
- Høy arbeidsbelastning påvirker trivsel og samarbeid
- Mangel på kvalifisert arbeidskraft gir intern konkurranse om medarbeidere, og mindre stabilitet i viktige posisjoner
- Systembegrensninger og manglende systemutnyttelse gir lavere kvalitet enn ønsket på tjenestene
- For lav konkurransedyktighet i rekruttering av kvalifisert personale

Tiltak:

- Videreutvikle den samlede administrasjonen og bedre samarbeidet mellom institutt og fakultet for å møte et endret forsknings- og utdanningslandskap Reetablere et godt

samarbeid i fakultetsadministrasjonen på tvers av seksjonene og mellom fakultet og institutt etter pandemien

- Bidra aktivt inn i UiB-initiativet «En bedre arbeidshverdag» og øvrig utviklingsarbeid i tilknytning til nye systemer
- Kontinuerlig utvikle kompetansen i administrasjonen
- Profilere administrasjonen som en viktig del av fakultets kompetanse for å styrke rekrutteringsevnen

ID 16 Ph.d.-oppfølging (risikofaktor 10,2)

Ph.d. kandidatene ved fakultetet utgjør en viktig ressurs for våre bidrag innen forskning, formidling og innovasjon. Ferdig utdannede kandidater er også en svært viktig resurs for samfunnet rundt oss. Noen skal også gå videre i en akademisk karriere og være aktuelle i fremtidige stillinger ved vårt fakultet eller som viktige samarbeidspartnere i forskning. Det er derfor særdeles viktig at Ph.d. studentene blir fulgt opp på beste måte, og at vi dermed sikrer både kandidatene og vårt eget omdømme som en viktig bidragsyter innen forskningsutdanning. Lavere gjennomføring av Ph.d.-kandidater vil også få økonomiske konsekvenser i form av mindre belønningsmidler for oppnådde ph.d.-grader.

Ekstern risiko

- Dårlig omdømme av fakultetet eller Ph.d. utdanningsprogrammet kan føre til at færre søkere til stipendiatstillinger ved fakultetet.

Intern risiko

- Manglende oppfølging av tilbakemeldinger i framdriftsrapportering og midtveisevaluering
- Ulik behandling og oppfølging av kandidatene gir variasjon i studie- og arbeidsvilkår
- Lite tid og ressurser settes av til veiledning og oppfølging
- Manglende opplæring av ph.d.-veiledere

Tiltak:

- Jevnlig adressere av ph.d.-kandidatenes arbeidsvilkår i ledermøter og programstyre
- Vurdere behov for opplæring, møteplasser og seminar for ph.d.-veiledere
- Fokus på oppfølging underveis, spesielt på slutten av ph.d.-løpet.
- Bruk av oppstartssamtale for ph.d.-kandidater som inkluderer forventningsavklaring for både kandidat og ph.d.-veileder
- Medarbeidersamtaler eller oppfølgingsamtale skal gjennomføres for alle ph.d.-kandidater
- Arbeide for enhetlig etterlevelse av ph.d.-programmet ved fakultetet

Vedtak

Fakultetsstyret vedtar risikokartet for 2022-2023, og ber om at de foreslåtte tiltakene iverksettes. Der det anses å være behov for særskilte tiltaksplaner bør disse utarbeides snarlig.

20.02.2022

Gunn Mangerud
dekan